

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ФАРМАКОЛОГІЇ для 2 курсу
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності **226 «Фармація, промислова фармація», ОП «Фармація»**

(код і найменування спеціальності)

Фм20 (3.10д) – 01, 02

(шифр групи)

(осінній семестр, 2021-2022 н.р., модуль 1)

№ з/п	Дата	Тема заняття	Обсяг у год., вид заняття	Система оцінювання знань, бали	
				min	max
Змістовий модуль 1. Загальна фармакологія, лікарська рецептура					
1.	01.09.21	Вступ до фармакології: історія, загальні поняття та визначення. Номенклатура та класифікація ліків	3, ПЗ	3	5
2.	08.09.21	Загальна фармакологія. Фармакодинаміка та фармакокінетика ліків	3, ПЗ	3	5
3.	15.09.21	Побічна дія лікарських препаратів. Явища, які виникають при повторному та комбінованому введенні ліків. Лікарський рецепт, правила його прописування.	3, ПЗ	3	5
4.	22.09.21	Корекція лікарського рецепту. <i>Підсумковий контроль засвоєння ЗМ 1</i>	3, ПЗ	3	5
Всього за ЗМ 1:				12	20
Змістовий модуль 2. Лікарські засоби, які впливають на функції нервової системи та медіаторні процеси					
5.	29.09.21	Вступ до фармакології ЛЗ, які впливають на периферичний відділ нервової системи. Лікарські засоби, що впливають на аферентну іннервацію	3, ПЗ	1,5	2,5
6.	06.10.21	Холінотропні препарати: М- та Н-холіноміметики, антихолінестеразні засоби. М-холіноблокатори, Н-холіноблокатори (гангліоблокатори, міорелаксанти)	3, ПЗ	1,5	2,5
7.	13.10.21	Адренотропні лікарські засоби: α - та β -адреноміметики, α, β -адреноміметики прямої та непрямої дії	3, ПЗ	1,5	2,5
8.	20.10.21	Адренотропні лікарські засоби: α - та β -адреноблокатори, гібридні α, β -адреноблокатори, симпатолітики	3, ПЗ	1,5	2,5
9.	27.10.21	Фармакологічна корекція болю та запалення	3, ПЗ	1,5	2,5
10.	03.11.21	Фармакологічна корекція алергії. <i>Підсумковий контроль засвоєння ЗМ 2</i>	3, ПЗ	1,5 3	2,5 5
Всього за ЗМ 2:				12	20
Змістовий модуль 3. Лікарські засоби, які впливають на ЦНС. Лікарські засоби, які впливають на ШКТ					
11.	10.11.21	Психотропні та нейротропні лікарські засоби пригнічувальної дії. Антипсихотичні засоби. Анксиолітики. Седативні засоби. Гіпнотики	3, ПЗ	1,5	2,5

12.	17.11.21	Психотропні та нейротропні лікарські засоби пригнічувальної дії. Антиконвульсанти. Протиепілептичні препарати. Протипаркінсонічні засоби	3, ПЗ	1,5	2,5
13.	24.11.21	Лікарські засоби збуджувальної дії. Аналептики. Психостимулятори. Антидепресанти. Ноотропи. Актопротектори. Адаптогенні засоби	3, ПЗ	3	5
14.	01.12.21	Ліки, що впливають на ШКТ. Регулятори апетиту, блювотні, протиблювотні засоби. Антациди, блокатори H ₂ -рецепторів гістаміну, інгібітори протонної помпи, блокатори M ₁ -холінорецепторів, гастропротектори. Ферментні та антиферментні лікарські препарати	3, ПЗ	3	5
15.	08.12.21	Гепатопротектори, жовчогінні лікарські засоби, спазмолітичні засоби міотропної дії, холелітолітики. Проносні та вітрогінні ЛЗ. <i>Підсумковий контроль засвоєння ЗМ 3</i>	3, ПЗ	3	5
Всього за ЗМ 3:				12	20
16.	15.12.21	Підсумковий модульний контроль з модуля 1: «Загальна фармакологія. Лікарські засоби, які впливають на функції нервової системи та медіаторні процеси. Лікарські засоби, які впливають на ШКТ»	3, ПЗ	24	40
		Підвищення рейтингу з модуля 1: «Загальна фармакологія. Лікарські засоби, які впливають на функції нервової системи та медіаторні процеси. Лікарські засоби, які впливають на ШКТ»			
		ВСЬОГО ЗА ВИВЧЕННЯ МОДУЛЯ 1			48

Завідувачка кафедри клінічної фармакології
та клінічної фармації,
професор

(підпис)

Катерина ЗУПАНЕЦЬ

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

З ФАРМАКОЛОГІЇ для 2 курсу

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація», ОП «Фармація»

(код і найменування спеціальності)

Фм20 (3.10д) – 01, 02

(шифр групи)

(осінній семестр, 2021-2022 н.р., модуль 1)

№ з/п	Дата	Тема лекції	Обсяг у год.	Лектор
МОДУЛЬ 1.				
Загальна фармакологія. Лікарські засоби, які впливають на функції нервової системи та медіаторні процеси. Лікарські засоби, які впливають на ШКТ				
1.	01.09.21	Загальна фармакологія. Фармакодинаміка та фармакокінетика ліків	1	Проф. Т.С. Сахарова
2.	08.09.21	Загальна фармакологія. Явища, які виникають при повторному та комбінованому введенні ліків. Лікарський рецепт: правила прописування та корекція	1	Проф. Т.С. Сахарова
3.	15.09.21	Лікарські засоби, що впливають на ПНС. Лікарські засоби, що впливають на аферентний відділ ПНС	1	Проф. Т.С. Сахарова
4.	22.09.21	Лікарські засоби, що впливають на еферентний відділ ПНС: холінергічні лікарські засоби	1	Проф. Т.С. Сахарова
5.	29.09.21	Лікарські засоби, що впливають на еферентний відділ ПНС: антихолінергічні лікарські засоби	1	Проф. Т.С. Сахарова
6.	06.10.21	Лікарські засоби, що впливають на еферентний відділ ПНС: адренергічні лікарські засоби	1	Проф. Т.С. Сахарова
7.	13.10.21	Лікарські засоби, що впливають на еферентний відділ ПНС: антиадренергічні лікарські засоби	1	Проф. Т.С. Сахарова
8.	20.10.21	Сучасні підходи до фармакологічної корекції болю та запалення	1	Доц. А.М. Семенов
9.	27.10.21	Сучасні підходи до фармакологічної корекції алергії	1	Доц. А.М. Семенов
10.	03.11.21	Фармакологія ліків, які пригнічують ЦНС (нейролептики, анксиолітики, седативні, гіпнотики)	1	Проф. Т.С. Сахарова
11.	10.11.21	Фармакологія ліків, які пригнічують ЦНС (антиконвульсанти, протиепілептичні та антипаркінсонічні засоби)	1	Проф. Т.С. Сахарова
12.	17.11.21	Фармакологія ліків, які збуджують ЦНС (аналептики, психостимулятори, антидепресанти, нормотиміки)	1	Доц. А.М. Семенов
13.	24.11.21	Фармакологія ліків, які збуджують ЦНС (ноотропи, адаптогени, актопротектори)	1	Доц. А.М. Семенов
14.	01.12.21	Ліки, що впливають на ШКТ (противиразкові, гастропротектори)	1	Доц. А.М. Семенов
15.	08.12.21	Ліки, що впливають на ШКТ (поліферментні, жовчогінні, проносні та вітрогонні, гепатопротектори)	1	Проф. Т.С. Сахарова
16.	15.12.21	Ліки, що впливають на органи дихання	1	Доц. А.М. Семенов
Всього:			16	

Примітка: лекції відбуваються по середах о 12.50-13.35 ауд. 9, вул. Пушкінська, 27
(день тижня) (час проведення) (номер аудиторії)

Завідувачка кафедри клінічної фармакології та клінічної фармації,
професор

(підпис)

Катерина ЗУПАНЕЦЬ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Типові помилки, які зустрічаються у лікарських рецептах. Алгоритм дії провізора при знаходженні помилок у рецепті.
2. Номенклатура лікарських засобів: хімічна, міжнародна непатентована (INN), торгівельна назва. Принципи класифікації ЛЗ. Міжнародна АТС-класифікація ліків. Етапи створення та впровадження нових лікарських засобів. Доклінічний етап створення ЛЗ.
3. Порівняльна характеристика ентерального та парентеральних шляхів введення ліків. Співвідношення ризик/користь при обиранні шляхів введення лікарських засобів.
4. Поняття про фармакогеноміку та хронофармакологію.
5. Індуктори та інгібітори мікросомальних ферментів печінки. Особливості їх одночасного застосування з ЛП інших груп.
6. Різновиди та класифікація побічної дії ліків. Характеристика специфічної побічної дії ЛЗ різних фармакологічних груп.
7. Види місцевої анестезії (МА). Вимоги до МА. Фармакологічні та фармацевтичні аспекти комбінування МА з препаратами інших груп в різних лікарських формах.
8. Ліки, що стимулюють аферентну іннервацію. Лікарські препарати, що містять отрути бджіл та змій.
9. Поняття про рецептори (пост-, пре-, позасинаптичні) та їх ендogenousні або екзогенні ліганди. Сучасна класифікація ліків медіаторної дії.
10. Зв'язок між фізіологічними особливостями вегетативної нервової системи та механізмами реалізації фармакологічної дії лікарських засобів медіаторного типу.
11. Принципи антидототерапії при отруєнні фосфорорганічними сполуками, алкалоїдами беладонни.
12. Поняття про кардіоселективність та внутрішню симпатоміметичну активність адреноблокаторів.
13. Механізм дії та фармакодинаміка препаратів інтермедіантів з позиції фармакологічної ролі дофаміну, гістаміну, серотоніну та простагландинів в організмі людини.
14. Сучасні уявлення про механізми дії лікарських засобів з позиції патогенезу алергічних реакцій різного типу. Фармакологічні шляхи корекції алергічних реакцій швидкого та сповільненого типів.
15. Фармакологічна регуляція синтезу та активності лейкотрієнів – новий підхід до терапії алергічних захворювань.
16. Сучасні уявлення про механізм дії, фармакодинаміку, селективність дії НПЗП з позиції циклооксигеназної концепції.
17. Функції ноцицептивної системи організму та фармакологічна регуляція болю.
18. Фармакологічні аспекти наркоманії. Передозування та невідкладна допомога при отруєнні опіоїдними анальгетиками.
19. Спирт етиловий. Напрямки застосування в медицині та фармакології

20. Порівняльний аналіз фармакологічних особливостей антипсихотичних, анксиолітичних, седативних та снодійних засобів.
21. Порівняльний аналіз фармакологічних особливостей аналептиків, психостимуляторів та ноотропних препаратів.
22. Принципи раціонального вибору сучасних антидепресантів.
23. Особливості фармакодинаміки та клінічного застосування препаратів кофеїну (кофеїн-бензоат натрію, кофеїну цитрат).
24. Порівняльна характеристика антацидів I-IV поколінь.
25. Фармакологічна характеристика та покази до застосування антиферментних лікарських препаратів.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО
КОНТРОЛЮ № 1**

**З ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАКОЛОГІЯ» для 2 курсу
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація», ОП «Фармація»**

ФМ20 (3.10д) – 01, 02

(осінній семестр, 2021-2022 н.р., модуль 1)

Модуль 1 «Загальна фармакологія. Лікарські засоби, які впливають на функції нервової системи та медіаторні процеси. Лікарські засоби, які впливають на функції органів травлення»

1. Зміст фармакології, загальна та спеціальна фармакологія, розділи фармакології: фармакодинаміка та фармакокінетика.

2. Фармакодинаміка ліків: фармакологічний ефект, механізми реалізації фармакологічної дії ліків, поняття про дози, дозування ліків у педіатричній та геріатричній практиці, показники безпеки лікарських засобів (широта терапевтичної дії, терапевтичний індекс). Фактори, що впливають на фармакодинаміку ліків.

3. Види дії лікарських речовин на організм: місцева, резорбтивна, головна, побічна, пряма, зворотня, незворотня, позитивна, негативна, вибіркова.

4. Загальні поняття про фармакокінетику ліків: надходження, всмоктування, розподіл (депонування), метаболізм (біотрансформація), екскреція ліків. Шляхи введення ЛЗ. Поняття про гістогематичні бар'єри. Фактори, що впливають на фармакокінетику ліків. Індуктори та інгібітори печінкових ферментів, їх практичне значення.

5. Побічна дія лікарських препаратів: лікарська алергія, лікарська ідіосинкразія, ембріотоксичний, тератогенний, мутагенний, канцерогенний ефекти (визначення, характеристика, приклади).

6. Явища, що виникають при повторному застосуванні ліків: кумуляція, звикання, тахіфілаксія, лікарська залежність (визначення, характеристика, приклади).

7. Явища, що виникають при комбінованому застосуванні ліків: лікарський синергізм (визначення, різновиди, характеристика, приклади).

8. Явища, що виникають при комбінованому застосуванні ліків: лікарський антагонізм (визначення, різновиди, характеристика, приклади).

9. Лікарський рецепт: правила прописування різних лікарських форм, корекція рецепту.

10. Класифікація, номенклатура, фармакодинаміка, механізм дії, показання, побічні ефекти, протипоказання фармакологічних груп препаратів:

- ЛЗ, які впливають на аферентний відділ НС: місцеві анестетики, обволікаючі, адсорбуючі, в'язучі, пом'якшувальні;
- холіноміметики прямої і непрямой дії (антихолінестеразні);
- холіноблокатори (М- і Н-холіноблокатори, гангліоблокатори, міорелаксанти);
- адреноміметики;
- адреноблокатори;
- наркотичні анальгетики;
- ненаркотичні анальгетики;
- нестероїдні протизапальні препарати (НПЗП);
- протиалергічні;

- нейролептики;
- анксиолітики;
- гіпнотики (снодійні);
- седативні,
- протиепілептичні;
- протипаркінсонічні;
- аналептики;
- психостимулятори;
- антидепресанти;
- ноотропи;
- адаптогени;
- блювотні, протиблювотні, збуджуючі апетит, анорексигенні; • антисекреторні; • антациди;
- гастропротектори;
- жовчогінні;
- гепатопротектори;
- проносні;
- протидіарейні;
- поліферментні препарати та антиферменти (інгібітори протеолізу).

ПЕРЕЛІК ПРЕПАРАТІВ, ЯКІ ВИНЕСЕНО НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Альмагель
2. Амітриптилін (Амізол)
3. Атенолол
4. Атропіну сульфат
5. Ацетилсаліцилова кислота (Аспірин)
6. Бісакодил
7. Вальпроат натрію (Конвулекс, Депакін)
8. Вісмуту субцитрат (Де-нол)
9. ГАМК (Аміналон)
10. Гексаметонію бензосульфонат (Бензогексоній)
11. Діазепам (Седуксен)
12. Диклофенак натрія (Вольтарен, Ортофен)
13. Дифенгідрамін (Димедрол)
14. Добутамін (Добутрекс)
15. Доксазозин (Кардура)
16. Доксиламін (Донорміл)
17. Дроперидол
18. Зопіклон (Соннат)
19. Індометацин (Метиндол)
20. Іпратропію бромід (Атровент)
21. Кальцію хлорид
22. Карбамазепін (Тегретол, Фінлепсин)
23. Клозапін
24. Клонідин (Клофелін)
25. Корвалол
26. Кофеїн-бензоат натрію
27. Кромолін натрій (Інтал)
28. Ксилометазолін (Нафтизин)

29. Леводопа
30. Лідокаїн (Ксикаїн)
31. Лоперамід
32. Лоратадин (Кларитин)
33. Магнію сульфат
34. Мелоксикам (Моваліс)
35. Метамізол натрію (Анальгін)
36. Метопролол (Корвітол)
37. Морфіну г/х
38. Налоксон (Наркан)
39. Настоянка кореня женьшеня
40. Неостигміну метилсульфат (Прозерин)
41. Німесулід (Німесил)
42. Нітразепам (Еуноктин)
43. Омепразол (Омес)
44. Панкреатин
45. Парацетамол (Панадол)
46. Пілокарпіну г/х
47. Пірацетам (Ноотропіл)
48. Пірензепін (Гастроцепін)
49. Платифіліну гідротартрат
50. Прокаїну г/х (Новокаїн)
51. Пропранолол (Анаприлін)
52. Ранітидин (Ранісан)
53. Сальбутамол (Вентолін)
54. Силімарин
55. Спазмалгон
56. Суксаметонію йодид (Дитилін)
57. Сульпірид (Еглоніл)
58. Сульфокамфокаїн
59. Тримеперидин (Промедол)
60. Фамотидин (Квамател)
61. Фенілефрину г/х (Мезатон)
62. Фенобарбітал (Люмінал)
63. Фентаніл (Дюрогезик)
64. Флуоксетин (Прозак)
65. Хлопромазину г/х (Аміназин)
66. Целекоксиб (Целебрекс)
67. Епінефрин (Адреналін)
68. Есенціале
69. Етосуксимід (Суксилеп)
70. Ефедрину г/х

Завідувачка кафедри клінічної фармакології
та клінічної фармації,
професор

_____ Катерина ЗУПАНЕЦЬ

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

з дисципліни ФАРМАКОЛОГІЯ для 2 курсу

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності **226 «Фармація, промислова фармація», ОП «Фармація»**

(код і найменування спеціальності)

Фм20 (3.10д) – 01, 02

(шифр групи)

(осінній семестр, 2021-2022 н. р., модуль 1)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Наці-она-льна	ECTS	Сума балів за всі види навч. дія-льн.	1,5-2,5	3-5	Поточний контроль 60 балів	Підсумковий контроль 40 балів
5	A — відмінно	90-100	2,3-2,5	4,5-5,0	54-60	36-40
4	B — дуже добре	82-89	2,1-2,2	4,1-4,4	49,2-53,9	32,8-35,9
4-	C — добре	74-81	1,9-2,0	3,7-4,0	44,4-49,1	29,6-32,7
3	D — задовільно	64-73	1,6-1,8	3,2-3,6	38,4-44,3	25,6-29,5
3-	E — достатньо (60-63	1,5	3,0-3,1	36-38,3	24-25,1
2	F – незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	0,9-1,4	1,8-2,9	21-35,9	14-23,9
	FX — незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-34	0-0,8	0-1,7	0-20,9	0-13,9

Бали	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усної або письмової відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову і додаткову літературу. Дає правильні відповіді на 90-100% тестів
4,5	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усної або письмової відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві помилки. Дає правильні відповіді на 82-89% тестів
4	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усної або письмової відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві помилки. Дає правильні відповіді на 74-81% тестів
3,5	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без обґрунтування та аргументації) викладає його під час усної або письмової відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Дає правильні відповіді на 64-73% тестів
3	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом. Розкриває зміст лише окремих теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві помилки. Дає правильні відповіді на 60-63% тестів
0-2	Здобувач вищої освіти частково не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Дає правильні відповіді на 0-59% тестів